

Translaet van sekeren Spaenschen brief, geschreven by Johan Baptista de Tassis, raedt van state des conincx van Spangien tot Bruessel, den lesten mey, anno xcv ... daer uuyt claerlijck blijktt, dat den Spangnaert ende Spaenschen raedt alsnoch volherden in hare voornemen, om met gewelt ... hare generale heerschappie ... te versekeren

<https://hdl.handle.net/1874/8963>

TRANSLAET

Van sekerē Spaenschen

Brief/ geschreven by Johan Baptista de Taf-
 sis / Raedt van State des Coninc van Spangien tot
 Brussel/ den lesten Mey/ Anno xcv. ende inde Middelaen-
 sche Zee geintercipieert/ daer van het originael beruht on-
 der die Heeren Staten generael vande vereenichde Neder-
 landen/ Daer vuyt claerlyck blijkt/ dat den Spangnaert
 en Spaenschen Raedt allnoch volherden in hare voornē-
 men/ om met gewelt/ dobbelheyt ofte bezoch har e ge-
 nerale heerschappie ofte tyrannie alomme / ende
 namelijck vooz al inde Nederlanden te ver-
 sekeren/ tot waerschouwinghe van
 alle lieffhebbers des
 Vaderlants.

IN S'GRAVENHAGHE,
 By Aelbrecht Heyndricksz. Drucker Ordinaris der
 Heeren Staten Generael.

M. D. XCVI.

Met Privilege.

Handwritten note: 12 1713

HET is een yegelijcken ghenoechken-
nelijck ende openbaer, hoe de Spaen-
sche natie eenmael int hoofte ghevater
ende geimagineert hebbende, een al-
gemeene Monarchie ende heerschap-
puy, over de gantsche Christenheyt, jae over de ge-
heele vverelt. Hebben daer toe voor gantsch noo-
dich gheachter dese Nederlanden onder hare volco-
mene subiectie te brenghen, in sulcker voeghen, dat
zyse mochten houden, als Provincien die sy metten
svvaerde ghevonnen en gheconquesteert hadden,
om alle hare middelen ende cracht, soo van volck
als van goet ende rijckdommen, ende alle andere
ghelegentheden te vvater ende te lande naer haren
lust ende vville alsoo te ghebruycken, dat zy de selve
mochten tot jnvasie ende overvallinghe van de an-
dere, daer by ligghende Conincrijcken, Landen en
Provincien aenvvenden.

Ende daer nae, dat zy onder den deckmantel der
Religie mochten voortvaren, om sich ten vollen
Meesteren te maecken van alle tghene dat hun eeni-
ghen vvederstant hadde konnen oft vwillen bieden.

Maer alsoo zy nu by experiencie bevonden dat
haer ghevult daer toe niet ghenoechsaem en vvas,
ende dat dies halven hare voornemen niet en lucke-
de nae haren vvensch, Oock dat sy te vele teffens

aenghegrepen hebbende, nootwendichlick moesten het zeyl inhalen, ende van eenighe van haere aenghegrepenen aenslaghen afftant, ofte voor eenen tijt lanck stilltant doen.

Soo hebben sy in haren Raedt ghevonden, dat sy behoorden met eenige van haere vvederpartyen vrede te maecken, ofte veel eer eenighen schijn der vrede aen te rechten, om hierentusschen de andere onder hare tyrannie volcomentlick te mogen brengen, ende daer nae dieste stercker ende gheveldigher te vvesen, om hare eerste voornemen te hervatten.

Maer haren hoomoet en trotz is alijt so groot ghevveeft, dat sy selve hare meeninghe ende voornemen niet en hebben soo connen verberghen, oft men heeft lichtelijck ghesien, vvat sy inden schilt voerden, ende dat alles vvat sy deden anders niet dan enckel bedroch ende archeyt en vvas, om met behendicheyt te vveghe te brengen, tghene zy met ghevvelt niet en conden doen.

Want soo sy allermeeft gereetschap maeckeden, om de Coninginne van Enghelandt, ende haer Coninckrijk ende Onderdanen, met een vreeselijcke Armade te overvallen, ende gheheel onder de voet te brengen, doe ghelieten sy sich aldermeeft, als oft sy anders niet dan hare goede vrientschap ghesocht

socht en hadden, ende in alle manieren met haer
een eeuwich verbont van goede vrede ende eenic-
heyt vvilden aenrichten.

Dat selve hebben sy met dese Landen menich-
mael gheattentert, insonderheyt t'zedert dien tijdt
dat sy met alle ghevvelt Vranckrijk ende Engelant
aenghetastet hebbende, ghesien hadden dat sulcx
niet en vvoude lucken, maer men is door Godes
ghenade altijts ghevvaer ghevvorden, dat sy onder
dien deckmantel anders niet en sochten dan met
moorden, met vergiften, ende andere dusdanighe
ongoddelicke ende geheel Barbarische practijcken,
de Regierders ende Voorstanders der landen om te
brenghen, om alsoo daer nae hare tyrannie over de
reste na haren vville en lust te mogen verbreyden.

Het vvclckmen openbaerlijck daer aen sien can,
dat ten selven tijde als alhier haere vvtghesondene
moorders, ende assassineurs ghevanghen vvaren, sy
oock sonden met eenen hare Gedeputeerde om van
vrede met den Lande te handelen.

Ende hoevvel sy door het aenden dach commen
van hare moordadicheden, onder t'dexel der aenbie-
dinge van vrede vvcl hebben connen verstaen dat-
ter egheen apparentie en vvas, datmen haren schale-
ken ende dobbelen voorslaghen van vrede eenighe
audientie oft credit meer soude toestaen, so en heb-

ben synochtrans daerom niet naeghelaten het selve even sterck te drijven, ende hun te ghelaten als oft zy met seynden van nieuve Gouverneurs inde landen, (die onder haere ghehoorsaemheyt staen) sou-den alhier, ofte de Heeren Staten ende Regeerders der landen kunnen bedrieghen, ofte den Gemeenten in eenighen tvvist ende tvvedracht brenghen, ghelijck sy te voren inde andere Nederlantische Pro-
vintien te vveghe ghebracht hadden.

Maer God de Heere die een vyant van alsoodanighe arghe ende verkeerde listicheden is, ende niet lijden en vyil datmen den heerlicken naem ende tijtel des Vredes tot alsoodanighe boose moordadi-
ghe ende tyrannische voornemen misbruycker, heeft nu vvederomme door zijne sonderlinge ghe-
nade ende barmherticheyt, hare meeninghe vwillen openbaren ende bekennt maecken.

Hebbende seer vvonderlick inde Middelantische Zee doen interciperen, ende in handen der Heeren Staten generael vande vereenichde Nederlanden be-
commen, eenen brief by Iohan Baptista de Tassis, Raedt van State des Coninx van Spanighen, reside-
rende tot Bruessel aenden selven Coninck gheschre-
ven, vvt den vvelcken men claerlijcken bevint, dat alnoch alle hare Raetflaghen daer toe strecken, om
absolut meesters vanden Lande te vvorden.

Want

Want alhoevvel sy schijnen, als oft zy vvat meer als oyt te voren gesint vvaren haer na de humeuren van den Landen te ver voegen ende te accommoderen, soo breekt nochtans hare vvterste meeninghe ende voornemen aen allen canten soo verre vuyt, datmen merckelijck siet, dat het enckelick en alleen daer toe streckt, om de Spaignaerts int Nederlandt te houden, ende alsoo het ghene dat zy int eerste, als door ooghluyckinghe schijnen te vvillen toelaten, hierna naer haren sin te herstellen, en in sulcken staet te brenghen, dat zy in eevvicheyt van alles absolute meesters moghen blijven, ende de gheheele landen met Spaensche ende andere vvtheemsche garnisoe- nen Casteelen ende Blockhuysen, ende met andere tyrannische breydelen, in sulcken voeghen dvin- ghen, dat sy niet alleen deselve onder de voet bleven houdende, maer oock door hare middelen ende be- quame ghelegentheden, de naest gelegene Coninc- rijcken ende Landen, als Vranckrijck, Enghelant en andere onder haer dominatie brenghen.

Ende aenghesien de Copye vanden voorfsz brief, onlanx in mijne handen ghecomen is: Soo hebbe ick vuyt affectie die ick drage totten vvelftant mijns Vaderlants, goet ghevonden den selven int licht te brenghen, met een corte ende clare aenvvijsinghe
van

van het rechte verstant vanden, om alsoo alle vrome ghetrouwve Parriotten te vvaerschouven, ten eynde zy hen vvachten van dese valsche treken der Spaignaerden, maer hen op God den Heere vertrouven, niet rvijffelende oft deselue en sal deser oorloghe te bequamer tijt een goede salige vuytcomfste geuen, doende daerentusschen een yeghelijck nae sijn beroep, allen mogelijk devoir, om die Spaensche tyrannie ende onverdragelicken hoomoet met allen middelen te vvederstaen.

Hier naer volgt het Translaet vanden voorsz
Spaenschen brief des voorsz. Iohan Baptista de Tassis.

TRANSLAET
VAN SEKEREN

SPAENSCHEN BRIEF, GHE-
schreven by Iohan Baptista de Tassis, Raedt
van State des Coninx van Spangien,
tot Bruessel, den lesten Mey,
Anno xcv.

A Glose
A Hier sietmen voor
het eerste / hoe dat zy der
Heeren Staten vande
ghebnieerde Provincien/
woorden tot haren voor-
deel soechten te verdragen.

Men hadde den Staten vande Provin-
cien onder des vpancs ghewelt / ende ty-
samme wesende / doen verstaen / van we-
ghen die bereenichde Nederlanden / dat
men tot twelfstant van het geheele Neder-
lant wel begeerde met henlieden op rede-
like conditien te handelen / maer niet
met den Coninck van Spangien / noch
met den Spaenschen Raedt / noch met
permandt buyt haren name / oft hebbende
commissie van haren r'weghen / die wyle
men soo dickmael bevonden hadde / dat
sy anders niet dan met enckel bedroch
ende archlisticheyt om en ginghen / ende
sochtē onder den naem des vzedes de ge-
bnieerde provincie in onsenicheyt te bze-
gen / ende van den anderen te scheuren.

Dit dupden sy hier alsoo / als ofmen
met de Spangiaerden wel wilde hande-
len / behalven dat de gheene die daer oner
ghedeputeert souden werden / den naem
voerden van de Staten der Provincien
aen d'ander spde / ende niet des Coninck /
doch die selue houden sy voor een seer on-
behoorlijke sake / als oft het geenins en
betaemde dat den naem der Staten hier
lune

A Brief.
Voe Maesteyt sal
buyt de schriftē roeren-
de het stuck van Vrede
die de Grave van Fu-
entes aede zelve geloff-
den heeft / verstaen hebben den voec
op den welcken de Rebellen de zelve
hebben voorghelagen: mitsgaders
de conditē ende voerwaerden waer
op zy willen handelen: Te weten/
datmen met Ghedeputeerden niet
van wegghen uwer Maesteyt maer
van wegghen der Staten die onder
uwe Maesteyts ghehoorsaemheyt
staen / in handelinghe tredē sal / Ende
dat op alsulcke verlekeringhe dat-
men te weghe sal brenghen dat de
Spangiaerts en alle andere Vrem-
delingen buyt alle dese landen / ende
buyt Borgoignen zullē vertrecken.
Insgelijc hoe zy om ons daer toe te
bewege / ons met dese hope soecken
aen te locken / als dat zy so veele sul-
len te wege brenghen datter Vrede
tusschen Franckryck / Engelande
ende alle dese Nebelanden getroffen
worde. Ende dat voorts uwe Ma-
esteyt op het stuck vande Religie

3^v
inne ghebruyck / ofte ghehoort werde.
Dewyle na hare meeninghe de Staten
geen seggen daerinne en behooren te heb-
ben/maer dat alle oorloghen/ende vrede-
handelingen by den Coninc alleene moe-
ten staen / oft byde Spangiaerts / die sy
achten alleen de volle dispositie te moe-
ten hebben van het goet/ bloet/ vromten/
kinderen/ende van alle het welvaren der
Nederlanders / die sy vooz haer staten
zijn houdende.

Nochtans op datmē haerder meenin-
ge ten eersten aenbauch niet en soude ge-
waer werden/ soo raden sy den Coninc
op dit stuck dooz de vingheren te sien/ en
den goeden rechten Nederlanders wat
houichs om den mont te strijcken / ende
te conferteren dat die gene totten vrede-
handel te committeren / den naem ende
tjitel vande Staten souden boeren/ maer
in der daet van wegen des Grauen van
Fuentes kommen/ en als sijne Dienaers
ende Ambassaden / alle hare instructien

ende bevelen van hem alleene hebben/ ende op alle voozvallende swaricheden/ haren
toevlucht tot hem alleene nemen/ op dat sy een absolut Heere ende Meester vanden
gheheelen handel mochte blijven.

Waer op vier pointen te bemerken staen: Eerst/ dat de Spangnaerts die Ne-
derlanderz soo slecht zijn houdende/ dat sy die met foodanighe voozwendingen ende
mom- aensichten van naem ende tjitel inepnen te bedrieghen/ eben als oft sy niet en
verstonden dat den naem ofte tjitel niet te bedieden en heeft/ als d' instructie / condi-
tien/ ende de gheheele daet/ vuyr den Spaenschen boesem soude kommen.

Ten tweeden/ hoe weynich sy de Staten des Lants sijn toevertrouwende / ja
noch den gheuen die hun ghehoorzaem sijn / ende die hun de lasten des Crighs tot
haerlieder egeen ruine ende verderff/ teghen hare naebuere ende lantlieden helpen
hoeren.

Ten derden/ dat sy dit vooz een vast ende onghetwijffelt hooftpunt van hare Re-
steringhe houden/ als dat de Staten des Lants sich gheeffins en behooren met de
resolutien van Vrede/ ofte Crighshandelinghe te moepen/ noch eenich segghen daer
over te hebben/ het welcke een yghelijck siet regelrecht te strijden / teghen alle oude
Rechten/ Vercommen/ Vancien ende Privilegien der Landen/ Dewyle het kenne-
lijck is/ dat de voozgaende Lantshieren/ Hertoghen ende Grauen/ die sich als Va-
deren des Daberlants ghebraghen hebben/ noch en hebben willen noch moghen dis-
poneren van Oorloghe teghen niemant te boeren/ noch van Vrede te maerken: Joo
oock van gheene andere hoochwichighe saecken/ daer het welvaren des gantchen
lants aen ghelegghen was/ sonder toeroepinghe/ besleuyninghe ende bewillinghe van
de Staten der Landen.

in dese landen/ die utwe Maestreyt
gehoorzaem sijn/ sal mogen sulcken
reghel stellen als t'ons alhier ghelie-
uen sal.

Het heeft menige menschen won-
der ghegheben dat de Rebellen nu
dese propositie voozghelagen heb-
ben/ daer sy onlang te voozen een so-
danighe antwoorde den Ertzherto-
ghe ghegheven hebben/ als eenen
vegelijcken kennelike is/ Niettegen-
staende datmē niet en soude connen
segge datmenke midler tijt met wa-
penen heeft connen in sulcker ma-
niere dwinghen/ datmen hun soude
vrede aengheiaget hebben om haer
tot den wech van accoorde te dwin-
ghen/ om meerder swaricheyt ende
alteratie te vermijden.

Ten vierden / dat hiet inde stede der Staten des Lants / (onder welcker naeme hier voortjden de boozneemste Prelaten / Vaendze-Heeren / Edelen en Steden des Lants begrepen waren) die altyt plegghen te stemmen in het verhandelen van oozloghe ende Pays te maken / nu ons eenen Grave van Fuentes ingebroughen woort / om die ghebeyureerde van den Vredhandel / nae sijn hant te kieser / de Instructien nae sijnen sin te maechen / ende alle de voorzballende swaricheden na sijn eppen hooft / oft immers na den haet vande Spangnaerden en Spaen gesinden aff te handelen.

Off dit nu den Heeren Staten vanden Landen aldaer te sijden staet / geve ick hum te bedencken : Maer ick hoope dat Godt den Heere den Edelen ende Steden van de ghebnierde Provincien / van haer verstant soo verre niet en sal berooben / dat sy hen tot eenighe handelinge metten Spangnaerts sullen willen inelaten / dewyle sy ghenoechsaem connen mercken / dat indien men alsoo handelt met de andere Provincien / die onder der Spangnaerden ghehooflaemheyt zijn / ende den selven nae haten wille ren dienste staen / dat men ontwyffelijck noch thienmael harder met dese Provincien (die sy booz hare vbanden / booz rebellen ende booz Keeters sijn houden / soude handelen / indien sy eenmael daer oter meesters zonden werden.

B **Glose.**
Ghelijck als sy met schalcke listighe doobelheden eelwichlic ommegeen / ende altyd per anders in den mont hebben / van int herte / soo oordeelen sy desghelijcken oock van andere.

Maer sy en behoefden hen selven niet te quellen mette ondersoekinghe der redenen vande artien ende voorszlagghen der Heeren Staten vande vereenichde Nederlanden / nademael deselve notatlyck ende claerlijck altyd daertoe ghestrecht hebben / ende noch doen (ghelijck sy int vzeede by haere leste antwoorde hebben verclaert) om die Nederlanden in haren ouden fleur ende vyfheyt te brengen / ende die Spangnaerden naer Spangnien te senden.

Anderc meynen dat sy ons daermede een goeden mont hebben willen maechen / op dat men in Spangnien de interesten ende de secreten die de aencomste van de Indiaenschevloete belangen / niet seer nauwe en soude ondersoeken / op dat hyle te sijnertijst mochten wedercrighen / om de selve in verkerde hant te stellen. Anderc zijn van gevoelen dat de Water-vloten diese deen nae d'ander ouervallen hebben / ende zijn wel groot ende schadelijck gheweest / souden misthien beweecht hebben om nae ruste te trachten.

Doch sy kennen alle daer inne oer een / dat het om gheen dencht en is

4.
dat 3p het hebben voorgeflaghen/het welcke doock wel seker is/ende buy-
ten alle twijffel/wat doock de oorſake daer van gheweest mach zijn.

Wengaende my/ ick en verwonder my niet/dat oft 3p sehoon tot haren/
geerne nieuwe oorſaekke daer toe becomen en hadden/ sp nochtans desen
voorzack ghebaen hebben: Ghemerckit dat hoe wel dat doock hare saeckien
laen moghen/ so en rant hun in alle ghevalle geen achterdeel zijn dat sp
noch condon verbeteren.

C Gloſe.
Hier sietmen dat sp de sekerheyt van
den stant des lants daerinne stellen/
dat de Spaensche garnisoenen hier te
lande moghen blyben/ overmits 3p daer
mede den sekeren stant der ghebnieerde
Provincien meynen onseker te maken/
ende gheheelijck onder haer ghewelt te
brenghen.

meer daer by te boegen. So dat het selve wesen de voordeel vooz de hande/
ende gheen naedeel/ my dunckt dat daermede niet vele ghewonnen en is/
off 3p kuler begeeren of niet.

D Gloſe.
Sp bresen datmen horen hoosen wolle
ende voornemen (dwelcke gantsche-
lijck niet tot vrede/ maer tot enckele ty-
santie strect. Hiermede soude conuen-
te ontdecken/ ende daer buyt ist goet off
te nemen/ dat het ghelaet dat sp maken
van vrede te soecken/ daer op ghemunt
is/datmen niet ghewaer en worde/dat
3p egeensins den opprechten vrede en be-
geeren.

veerden/ om alhier sonden in beroerte ende oneenicheyt hebben conuen
brenghen/ ende een nieu vier in die landt ontdecken / op dien tijt als 3p ten
minsten alrede wel condon weten. dat den Hoochghedozen Ertz-hertoghy
tot der doot toe sielk sack/het welcke hun genoechsaem condon zijn om eene
sulcke schoone ghelegentheyt mit werck te stellen / oft 3p sehoon nusschien
van zijne doot noch egheerne tydinge condon hebben als Waldere 3p niet
brieff schreef.

E Gloſe.
Dat is om te bespieden/ of alhier gee-
ne oneenicheyt en ware/ daer op sp
son-

C Brief.
Sp seggen dat sp vrede begeeren/
Behalven dat de Spaignaers/en
andere vrede buyt trecken / wac
mede 3p hare rekeninghe maecten/
dat 3p haren tegenwoordigen stant
souden C. verſekeren/ ende een open
deure hebben om niet der tijt wat

D Brief.
Ende soude ick tot desen schalt-
Eken treck noch eenen anderen
mogen by boegen / ghelijck de ket-
ters altydt vol alſulcke vermetene
aenslaghen steken. Het condon doock
wel zijn dat 3p daermede hadden
wille verſoekke/ oft 3p met het wop-
geren dat wy hun hadden moghen
doen van haren D. voorzack aen te

E Brief.
Hewel nu in dese haren vooz-
sack vele haperingen sich aen
allen

souden hebben moghen bouwen.
nochtans goet ghebonden datmense niet en soude gheheelijck afklaen. En
daer wt volchde dat beslijpt / dat of schoon de affectie tot de Vrede opghe-
houden ware / soo en soude men daeromme niet beletten dat Maes we-
derom naar Hollandt trecken mochte : Mitsgaders Lieffelt/om de saecke
beter te E ondergronden/ ende het rechte fundament van desen voorszach
naerder te erkennen.

5.
allen canten openbaerden/ so werde

F. Glose.

Dat is sy hebben lanck besich geweest
om te weten of het den Coninck
wel betamte soude / dat sy om het jock
van zijne Spaensche heerschinghe den
Nederlanden aen te trecken / soude het
Wonaensicht van den naem ende tijtel
der Staten ghebruycken/ oft dat het be-
ter ware/ dat sy syne Coninckelijcke macht
berthoonden de / sonder gebeynstheit syne
meeninge te kenneen gabe/ als dat sy al-
leene / sonder der Staten verwillinghe/
de Vrede ende den Crijgh in handen wil
hebben / sonder op den Eede die sy den
Landen gebaen heeft/ eenichsins te passen.
soo vast staen dat sy het gantschelijck

F. Brief.

Ende van dien tijde aen heeftmen
Etot verscheiden malen F. beract-
naegt/ oft het gheraden ware sich so
verre te ontgheuen / datmen op die
onbetamelijcheyt niet en soude ge-
lettet hebben / als dat de Ghede-
puteerden/ niet des Coninck/ maer
der Staten naem souden voeren /
welck is een pointe dat nootsaecke-
lijck besloren moet wesen alemnent
voorder inde handelinge mach tre-
den/ naedemael de Rebellen daerop
niet en willen laten vallen.

G. Glose.

Dese Raetslieden raden den Coninck
niet schalckheyt omme te gaen/ ende
sich onder het Mon- aensicht van de
Staten te bedecken.

G. Brief.

Alle die bande Karde van Sta-
te/ zijn van eenen gevoelen/ als
namelijck datmen op die stuck van
onbetamelijcheyt behooft door de
vingeren te sien. Ende ick bekenne oock een van dien te wesen. Doch wil
daerop verclaren de vooywaerden ende de oorsaecke waer op ende waer-
omme. Want al ist dat hiermede het lesen van desen brief langher worden
sal/ ende dat selve noch over een saecke die onseker is / soo en can het eben-
wel niet schaden datmen de redenen verclaere.

In het scrifft dat Lieffelt ende Maes den Grave van Fuentes overga-
nen/ zijnde wt Hollandt weder ghekeert/ waren twee hoofdstucken weer-
dich te bedencken.

Het ene was dese onbetamelijcke qualteyt der Ghedeputeerden. De
andere belangende de resolutie op het vertreck vande Spangnaerts/ ende
alle vyeen de Nationen.

Hier is den Tert mette Gloffe/want men mocht niet claerder segghen/ datmen de Staten niet en acht/ende datmen tgeheele stuck vande vrede der Nederlanden alleenlijc inde Spaignaerden handen wil houden/ als hier gheseght woꝛdt / sonder te letten / dat der Nederlanders welbaren/eere/goet/bloet/vrouwē / kinderen ende alles watmen inde werelt lief heeft daer aen hanght. Ende dus doende sal Fuentes alleene de gheheele macht hebben hier te lande/die hier voorsz den de Landt-heeren ende Doꝛsten / ende alle de Staten Generael ende Pꝛincipalier/miet alle de Steden te samen gheschadt hebben. Ende noch gelaetmen sich / oftmen niet en verstaude dat sy die Nederlanders tot Slaven maken ende houden willen.

toeblycht alleen ende enckelijck aenden Grave moghen nemen/ ende aen niemant anders/ het welke gheschiedende/ ende mits kiesende sConinc Dienaren / ghelijck als sy wel mochte doen/ jae oock met verwillinghe der Rebellen/ so soude sy daermede der deputatie een Conincklycke voꝛme ende wesen gheven / sonder dat de voorsz onbetamelicheyt van den titel eenichsins mochte naedeelich wesen.

In dit Brief. **H**ier merckt wederomne haer dobelheyt: Gheue sy gheensins van sin en zyn te verwilligen/willen sy wuꝛstellen teghen het leste/ hoopende dat sy alsdan middel souden hebben/om de landen daer toe te moghen dwinghen/ alsoo hebben sy tot allen tijden ghedaen / op istuck van de Religie/Ende dit was den reech die den Coninck selve aen synen Ambassadeur in Duplant voorszoch/ daer op sy woude datmen soude in handelinghe reeden.

Sy weten / dat soo langhe de Spaignaers in landt blijen/sy alrejt macht ende middel hebben / om alle accoꝛden te breken / ende het gantsche Landt onder haer jock

Ende alsoo my bevolen was mijn Egheboelen daer op te verclaren: Soo seude ick vooz het eerste/dat de Graue behoꝛde toe te laten / dat de Ghe deputeerden diemen van hier soude lenden/ den tijtel ende naem van de Staten mochten voeren/ H. Doch niet sulcken bespreck / dat hyle selve soude tot zynen wille verhooren/ dat oock de bevelen ende instructien die sy mede soude nemen/ alleen van hem soudē comen/ sonder datmen een enckel titelke daer buyten soude moghen treden/ ende dat sy wesen in verhandelin ggetreden/ soudē op alle swaricheden die der mochten voorszallen/ haren

Grave moghen nemen/ ende aen niemant anders/ het welke gheschiedende/ ende mits kiesende sConinc Dienaren / ghelijck als sy wel mochte doen/ jae oock met verwillinghe der Rebellen/ so soude sy daermede der deputatie een Conincklycke voꝛme ende wesen gheven / sonder dat de voorsz onbetamelicheyt van den titel eenichsins mochte naedeelich wesen.

In dit Brief.

Aengaende het tweede/mijn geboelen was datmen dat stuck soude laten voorsz gaen/ sonder enckel befluyt ofe resolutie daer op te nemen/ mits stellende het selve wt: Mitsgaders alle andere voorszadden ende conditien van accoꝛde teghen den tijdt dat het selve accoꝛt int generael soude werden verhandelt.

joek te bzinghen/ en daerom willen syse in alle manieren hier houden/ Ende hieren-
tusschen/wat is hun van noode haer voornemen te verclaren,/ oft te kennen te geben
waerop zy hertorlegghen? Dewijle sy doch niet en comen mis slaen/ so de Spang-
naerts hier blijven.

K Glofe.

Siet hier / hoe sy met ons geerne sou-
den omme springen / sy en willen haer
niet eens laten merken / dat sy eenighe
conditien souden wille tot haer voordeel
bespreke / tot dat sy de vincke in den slaech
souden hebben / om alsdan toe te loopen /
ende den cap in te douwen.
hoozdenen nochcans oock daerintte niet te treden : latende het selve oock
K. berusten teghen den selven tijdt / op datmen daer dooz alle oorsaecken
benaeme / waer dooz wy mochten gedwonghen werden ons te verclaren
op het point van het verreck der vrienden.

K Brief.

Seydenoch daer by dat hoe wel
sons de Rebellen hier mede ope-
ninghe deden om hun af te vragen/
wat het ghene was dat zy daer te-
ghen tot onsen voordeel verneynt
waren ons te vergunnen / So en be-
hoozdenen nochcans oock daerintte niet te treden : latende het selve oock
K. berusten teghen den selven tijdt / op datmen daer dooz alle oorsaecken
benaeme / waer dooz wy mochten gedwonghen werden ons te verclaren
op het point van het verreck der vrienden.

L Glofe.

Hier buyt sietmen openlick wat sy
in den sin hebben / want sy rekenen
alle t'goet daerin te bestaen / dat die
Spangnaers Meesters van het Neder-
landt blijven / ende nochtans verben sy
onder de handt stontelick buytgeben/
dat zy int verreck der selver eegen swa-
richept en souden maken.

L Brief.

Het welck is een aertickel daer-
hinne nae mijn cleyn verstant/
alle het goet ende alle het quaet van
dese verhandelinge gantschelijck
ghelegghen is / ende sonder het wels-
ke te verclaren / wense tot het ver-
handelc behoorde te brengen, indien
het moghelijck zy.

M Glofe.

Hier berraedt de volghel sick selven
haen sijnen sanc / ende geeft genoegh
te kennen dat de voorszellinge der vrede
enckel bedroch is.

M Brief.

Chemeret dat soomen eens daer
sinne trede / nisschien salder mid-
del ghebonden worden / waer dooz
zy het sullen laten vallen in stede dat
soomen het vanden begiame afloech
re M. so soudenmen niet eenen oock de gheheels handelinge verstooren.

N Glofe.

Tot noch toe hebben wy ghesien dat
sy in dese toeghe maerde vredehan-
delinghe / anders niet en soeken / dan de
Spangnaers int Landt te houden / ver-
Staten auzhoritert gheheelijck onder de
voet te bzinghen / ende alsoo het gantsche
Landt

N Brief.

Door saerke die my daer toe be-
weghet heeft / is ten eersten dat
uwer Ma^r. laecken nootwendelijck
eenen stilstant van desen inheemischen
Grijch vereyschen.

Ende

S. Landt verbeurt te maken / als of zy het met den sweerde ghewonnen hadden. Alhier connen wy mercken tot wat ende sy dese Landen so seer begeeren onder haer subiectie te brengen / namentlijck om (overmits de goede ghelegenheden ende middelen van dien) sich selven Monarchen over die gantsche Christenheyt te maken.

Ende hoe wel ick ghenoech vermercke dat noch mijn verstant / noch mijn beroep bequaem is / om van de mogelijckheyt deser saccken te connen rechten / So wete ick nochtans dat den goeden pver my in dese materie andermael heeft doen treden / ende nu wederomme daertoe dwinght / ende alsoo my het natuer-

lijck verstant ghenoech bytwijft / dat ghene macht ter werelt onepndelijck is / Ende de erbarentheyt leert oock dat de middelen diemen voornemt / inghevalle sy met het werck niet over een en sluyten / soo veroorzaken zy hare Meesters onderganck / ende en connen geen werck ter perfectie brengen / siende dat uwe Ma. N. aen soo vele verscheydene plaetsen besich is / en in alle de selve niet soo machtich als het wel van noode ware / om alle zijne O. vbanden ter eerden P. neder te slaen / daer dooz comme ick daer toe dat ick wensche en vooz gheraden houde dat Q. eenige van dese aenslaghen ofte wercken mach sijnstaen / op datter dies te meer machts en middels overschiet tot het volbringen van de andere.

O

Glose.

Wet is dit anders te segghen / van dat hare bypsterste intentie is niet alleen dese Landen / maer oock de Coninckrijcken van Engelant ende van Franckrijck te samen te inroyzeren / Maer alsoo den greep te groot gheballen is / soo dat sy het niet en hebben te samen connen ghebben / ghemerckt insonderheyt dat dese Landen haer meer speels machten dan sy ghemeent hadden / so moeten sy nu listicheyt ghebruycken / ende sien dat sy met soeticheyt ende met voozwendighe van Dede / dese Landen aldererst in hare subiectie brengen / om al van dooz het middel van dien Franckrijck ende Engelant hen te onderwoyzen.

P

Glose.

Merckt dat alle de ghene die den Spangnaerden niet en willen onderwoyzen sijn / vooz vbanden gherekent worden / ende dat sy alle deselwighe pooghen ter eerden neder te slaen / ende onder de boeten te brengen / Ende dit en is gheen Religie werck / maer enkel ambitie / want het is immers openbaer / dat den voozighen Coninck van Franckrijck / noch van de ghereformeerde Religie niet en was / noch opt byantschap tegen Spangien betwefen hadde / hoe nochtans Spangien die Ligeurs teghen hem opgheropt heeft / is een peder kennelijck. Oock is het notoir / dat de Coninginne van Engelandt / noyt yet byantlijck teghen Spangien gheattenteert hadde / als sy met alle middelen van vergift / van moorden ende van verraderien / naer haer leven ghestaen hebben / Ende daer nae het Coninckrijck met een ghelweldighe Armad

9
Kernade hebben ghesocht onder haer te krijghen / dwelck Godt de Heere dooz signe
onwepzekeijck ghenade gheweert ende belet heeft.

Glose.

2
H^{er} gheben sp te kennen / dat sp gheen Wyde en soecken / maer slechts eenen stille
stant ende ophouden vande Crigh / met den eenen oft met den anderen / om dat
sp mercken dat sp te veel teffens aenghegrepen hebben. Souden sp met Franckrijk
stistant helyben / dat en waer niet om Franckrijcke in Wyde te laten / maer om dese
Nederlanden ende Enghelant t'ouder te brenghen / Ende daerna Franckrijk nae
haren wille te dwinghen / Soo sp oock met Enghelant / oft met dese Nederlanden
Wyde oft stistant condon treffen / dat waer wederom / om met het middel van dese
Landen die van Franckrijcke t'ouder te brenghen / ende daer nae de andere mede
onder haer jock te stellen. Ende hoe sp daerna met Duytslandt souden omnespyn
ghen en is niet onbekent.

R. Glose.

Dit is de eenige oofsaek waerom
me sp met den eenen oft met den au
derd niet Wyde / maer een stistant wil
len maerken. Sp mercken int eerste dat
dese Landen maer een onijt vooz hin
en was / Daerna siende dat het hun mis
floech / sp gaepden soo wijt / dat sp Enge
lant met een Kernade mernden int floe
ken / Voor dat oock niet en wilde luchen /
zy forhten de Croone van Franckrijcke
aen te tast / hoopende dat sp dat immers
dooz het middel vande Ligens lichte
lich souden bekrijghen: nu sp daer oock
af zijn / mercken sp dat hare macht niet
onopdelijck en is / als sp hen selven in
ghebeider hadden.

R. Brief.

E^{nde} ghemerckt dat het wedes
beromen van gene dat de Re
bellen in hebben / so seer swaer is / so
om de menichte vande plaetsen die
sp houden / als om de gelegentheit
van de wateren / darmen sich niet
bele en soude misrekenen. die het vooz
S. onmogelijck hiel / ende dat alle
de reste der arnlagghen soude slechts
niet het ophouden van dese T. alleens
moghen grooter gesterket wer
den / in sulcker voegen dat daer een
goede wtcomste van te verhoopen
ware.

S. Glose.

O^{nder} Nederlanders die daer sucht onder het Spaensche jock / doet hier uwe oogen
open / ende let / dat naerden de Spangnaers selfs bekennen onmoghe lijk te
wesen dese weynighe Provincien met alle haer macht onder haer subterre te bren
ghen / ouermits Godt haer goet recht ende wettelijke Wyse vooz staet / wat het
soude wesen / indien alle de Nederlanden wel eendrachtich waren / ende mans herten
hadden / om haer Vaderlant van het Spaensche jock te bevrijden.

T. Glose.

V^{ant} mochten zy dese Nederlanden na haren wille ghebruycken / sy laten sich
duncken dat zy Heeren van de Zee souden wesen / ende in Franckrijk ende
Enghe

Enghelant / toe oock in Duytslant de voer soo dickmael setten als sy wilsden / ofte
 pinniers de naestghelegene Conincrijcken / moesten altydt ende ghebuertelijck
 groote macht van Crijchsvolck te water ende te lande in solbie houden: daeromme
 staet het hun oock toe te sien / dat de Spaignaert gheen meester en worde van dese
 Nederlanden.

V. Glofe.

Brief.

Dit is seer wel overghelegh: Maer
 soo de Coninghen van Franckrijk
 ende Enghelant / ende de Vorsten van
 Duytslant oock het selve wel bedencken/
 het is te hoopen dat de Spaignaert son-
 der Weere sal hebben gheraken.

Als ick overlegge hoe veel daer
 aen ghelegen V. is / soo late ick
 my beduncken datmen niet en be-
 hoort na te laten sulcx te verlocck/
 ten optien vā een onbetamelicheyt/
 AA. die meer in den verwendighen

schijn/dan in der daet gelegē is / insonderheyt so zy in het vooznetelicke
 daer het aldermeest aen treft / van alle behoerlycke BB. boozwaerden booz-
 sien zy / gmeret dat het rechte welen vā de repuatie daerinn aldermeest
 ghelegghen is / datmen metter daer CC. beruyghe het gheboel daermen na
 staet / het welcke sooment becomen can / voortwaer tgene dat aen de andere
 poitieten noch ontbreken mach / wort daermede wel dobbel fault vergol-
 den.

AA. Glofe.

Glofe.

Hier merckedat de Spaignaerden / om Meesters van Franckrijk / Engeland
 ende van het gantsche Nederland te worden / hun ten vuersten noch souden
 dispenserē ende laten beweghen / tot een pbelghebruyck vanden naam der Staten/
 Welcke zy anders haten als seugn / ende qualijck moghen hooren noemen.

BB

Glofe.

Want als sy de Spaignaerts int Landt mochten houden / sy souden lichtelijck
 te weghe bzingen / dat de Staten niet vele meer ghesegs en souden hebben.

CC

Glofe.

Het rechte verstant is de repuatie daer in ghelegghen te zyn / dat de Spaign-
 naerts over de vereenichde Nederlanden Meesters moghen worden / want
 dat is tghene daer naer sy trachten: maer den goeden God wil ons allen daer booz
 behoeden.

DD

Glofe.

Brief.

Hier cannen oock merken dat de
 Spaignaert de handelinghe van
 Wrede arbept booz te geven / alleene om
 zyn proffijt daermede te doene tot der
 Landen nabeel.

Ende soomen daerop seght dat so
 weynich apparentie als daer is/
 van tot rene Wrede / mits erren also-
 danighen boozsach te moghen ghe-
 raacken

Het

vaercken niet weerdich is / datmen om dieswil soude een soo onbehoorlijcke
saecke willen doo? de vingheren sien : daerof machmen antwooyden dat
in saken daer questie valt van te becomen dinghen daermit nae trachtet/
ende veel voorveels aen te haelen is / het wtwendich aensien ofte apparen-
tie / so vele vercleringhe niet mede en brenge / datmen daeromnie behooy-
de nae te laten het selue in allen ghevalle te versoeken / ghemerckit dat in
dien wy in de handelinghe der Drede eenmael DD, moghen treden/ al ist
niet eenighe ghebreckelichept / misschien de saken also sullē mogen vallen/
datmen middelen treffen sal waer doo? het verhandelen niet te verghoefs-
en sal wesen.

EE

Glose.

Brief.

Het ware te wenschen dat de Spa-
ten vande andere zijde wilden ver-
staen / dat sy de oorloghe comen ontsla-
ghen werden / soo waerneer sy hun merke
vereenighde Nederlanden wederom ver-
eenighen / ende heure middelen en mach-
metten seluen ghemeyn maecten / om de
Spaignaerden wte Nederlanden te drij-
uen / sond' r deselve heure middelen ende
mache laugher te laten gebuycken / om
het fundament te legghen van eene eeu-
wighe oorloghe tot haer eyghen verderff
ende onderdruyckinghe.

Dierenbouen het is oock alsoo
dat alle dese landen onder uwe
Maesteyts gehooysaemhept staen-
de / van desen voorflach die de Ke-
bellen ghedaen hebben / weten te
sprecken / ende desghelijcken van de
maniere van handelen die wy ons
vermyden in te gaen / en hebben in-
gemeen so grooten lust EE, om eens
van de oorloghe ontslagen te wesen/
dat niet te segghen en is / ende en
staen so seere op het principale oog-

merck van dit stuck niet / dat zy een soodanighe onbecamelijcke vorme
van handelen souden achten genoegsame oorlaecke te wesen om het ver-
handelen gantschelyck nae te laten.

FF

Glose.

Brief.

Het en is egeens inbeelddinghe / maer
een sake die seker is / dat de Spaign-
naerden de Nederlanden inde oorloghe
hebben ghebrocht / ende sullen houden / so
langhe die inde selue sullen wesen / ende
het Gouvernement / oft by hen seluen oft
doo? andere beleyden / sulc? dat zy te ver-
geefs dit poogen te verberghen voo? den
ghemeynen man,

Vele eer soude te bresen staen /
dat soo zy vernemden dat dit
alleene de verhandelinghe te rugge
hiet / daer doo? souden zy een inbeel-
dinghe FF, erijghen als dat zy lich-
telijck een Drede soude becomen / ten
ware dat het de Spaignaers ver-
hinderden.

Die

G. y.

Twelck

De Spaignaert ontſtet alleene die
deſperatie vande gemeynte / om dat
hy beducht is / dat hy daer dooz ſoude
commen ghedwongen te worden te moe-
ten ruypen de landen / die hy in zyn ghe-
welt houdt / ende zyn der en des Cryghs
moede ſijn.

TWelck is een point dat niet veel
goets / noch groote verſekeringe
ſoude verooſaecten / ende daerom-
me moeten wy het ſoo veel weeren
alſt moghelijk is / op dat hy daer
dooz in dat vermoeden niet en com-
men / dat zy nimmermeer de Crygh

en ſullen quiet worden / ende daer dooz obermits de moedicheyt ende ver-
dyet dat zy dierhalven hebben / niet verooſaecter en worden ten eynde in
deſperatie GG. ſonder middel van verbeteringhe te vallen: Soo dat ten
dien opſiene / ende ghemercke hoe noodich het zy den vromen Inghelate-
nen eenich vernoeghen te geven / op dat zy verſtaen dat uwe Ma^r. in allen
geballe nae Wyde HH. is trachtende / ende dat de Rebellen ſulcr gantsche-
lijck niet en ſoecken / eventwel gheraden dat wy ons reſolveren in alle ma-
nieren tot verhandelinghe van Wyde te comen.

Want ſoo de Wyde daer byt ontſtaet / ſo iſt goet / ende men ſal hebben
tghene men begeert. Soo oock niet ſoo ſal uwe Ma^r. met eene alſodane
verclaringhe van haren goeden wille volcomelijck hare ſaecte gherecht-
verdicht hebben / ende de goede Catholicque ſullen dies te meer ghehou-
den zyn de andere boofde te verkopen / ende te haten / ende hier naemaels te
gheduldiger ende vymoedigher de lanckheyt der Ooyloghe / die hun ſoo
kwaer valt te draghen ende te lyden.

HH

Gloſe.

De opprechte Wyde / die de ker-zenichde provincien ſoecken / beſtaet inde be-
vrijdinghe der Nederlanden vande Spaignaerden / ende des Spaenſchen
Gobuernements / om daer dooz de ſelbe int generael ende particulier weder te
brynghen tot heuren ouden fleur ende proſperiteyt / nietgaders het byt ghebyrck
van hare Gherechtigheden ende Privilegien.

II

Gloſe.

Brief.

Merck hier wat een goet vertrou-
wen / dat de Spaignaerts hebben
op de Provincien die onder hare ſubiec-
tie ſijn / ſchtende de ſelbe niet te kunnen
houden ſonder Spaenſche Garniſoenen /
meniche van volck / ende ſonder Caſtee-
len / die zy noch ghedencken op te rechten
hoyen die ghene de alrede in haer ghe-
welt

Ick hebbe hier boven gheſeyt dat
alle het goet ende het quaet dat
inde verhandelinghe gelegen mach
zijn / aen het bliſven ofte vertrecken
der vzeemde Natien is ghelegghen:
Daer hy verſtae ick / indien men
dooz de Wyde daer toe comen can
dat

welt sijn. Verhalben hebben de Staten vande vereenichde Nederlanden/ hier op grondelijck te lerten ende wel te bedenckē/ in desen sijn hen bā de andere Prouincien verstaen also te moeten versterken / wat Casteelen/ wat Garnisoenen/ wat Bredelen/ dat hen ghenoechsaem souden wesen / om de vereenichde Nederlanden te dwingen die sijn voor rebellen/ ende heure openbare vlianden houden / ende nu ter tijt voor verlozen landen sijn rekenende.

de schadelijck ende vol perijckels wesen. Ende dat staet op desen grond ghebouwt: Te weten/ dat oft schoon hier in dese Landen int ghemeene te spreken eenighen pber ende viericheyt gebonden wort in de saecke van de Religie/ ende belanghende de ghehoorsaemheyt die zij haren Conincks schuldicij sijn/ oock een goede apparence ende aensien is / soo soude het nochtans een misverstant wesen datmen hem liet duncken datter gheen quade onder ghemenghet en waren/ ende het sekerste is te ghelooven datter in alle weghen v. e. dierghelijcke sijn/ die t' alle voorvallende gelegentheyden niet en sullen naelaten naer hare ghewoonlijcke vermetelheyt/ alle dinghen om te stooten/ ende int verwerde te stehen/ soo vele als t' hui moeghelijck wesen sal.

De viericheyt der Catholijcken bestaet voor een groot deel in vrotwen ende outwe mannen ende dierghelijcke / die ghemeenlick pleghen pberich te wesen/ ende heeft daer in meer ghebrecks dat zij te vele soeticheits/ Aapnicheits ende medelijdens hebben/ dan dat zij te vele manlichheits ende strengicheits souden hebben/ twelcke nochtans noodich is / om de stoute aenslagen der Ketters/ die loos/ wacker ende rasende sijn te beletten ende wederstant te doen.

KK Glose.
De Spaegnaert en houdt hem van degeene landen versterkt / die sijn niet en heeft beset naer sijn wil/ met vyeemde Garnisoenen / dat hen d'eenicheydt vande Lant-saten te seer suspect is/ daer inne seer wel ouercentomende / metten aert van alle andere Tzannen.

in ghebruyck te hebben en datmen sich late d'een van den anderen verleyden ende beweghen tusschen de ghene die in een landt ghebozen sijn / soo datmen de versterkinghe niet voor ghenoechsaem en can ghehouden/

13
datmen het ghene datmen nu besittet / behouden mach met eenighe manieren van garnisoenen II. met ghetale van volck/ ende met Casteelen diemē sal opzichten/ dat hoe vele gebrekelicheits datter aen dander zijde/ (het welcke nu ter tijt gheheel verlozen is) oock bevonden werde/ so soude de Bredē eventwel nut ende oorzboirlick sijn/ maer so niet/ sijn soude

KK Brief.
E Nde al ist saecke dat onder het inlandische Crijcksvolck vrome ende goede lippen ghevonden werden/ soo gheschiedt het nochtans seer lichtelijck datmen in de ghebreken/ dooz de vingeren siet/ inlonderheyt daermē onlanck plege selve

welcke op die alleene ghegrondet staet die Lantlieden onder elckander 31st.

LL

Glose.

Hier merckt wat sy vande Pacifica-
tie van Gende sijn houdende welcke
sy met hooghe protestatien / eeden / edic-
ten ende andere verbintenissen bevestiget
hebben: mitsgaders hoe seere de Spaig-
naers hen daer voozen schzoomen / dat
de vrome Patriotten heure Tyrannie
ontwicken sijnde / wederom int hest ende
ghebuyck van haerlieder goederen sou-
den keeren / en dat verhaluen der Spaeg-
naerden meeninghe ende intentie is / de
vooz Patriotten ten ewighen daghen
niet alleene daer van te frustreren / maer
selfs af te snijden / ende t'ontseggen de al-
ghemeene commercie ende hantearinge /
die dooz de Wyde wederom soude wor-
den ovgheericht / bysefende dat sy de lan-
den daer dooz souden moghen verliesen /
alsoo sy achten / dat eselbe lichtelijck sou-
de conuen gheschieden / soo sy hen daerte-
ghen mette Spaensche Garnisoenen /
Casteelen ende Blockhuyssen niet en ver-
sekerden.

in goede toelicht naeme om de boosen in dwanch te houden / ende te straf-
ken / so wanneer sy yet onbehoorlic souden willen bestaen.

Indien sulcx gheschiet / ende dat het ghene dat noch goet is / wel vast
ondersteuntet werde: ick segghe noch andermale dat de Wyde / hoe ghe-
breckeli, ck sy oock wesen mach / behoort aenghegaen te worden.

MM

Glose.

Alter wort de Wyde mette here-
nichde Nederlanden gheraden aen
te gaen / by soo verre men de Spaensche
Garnisoenen mette Casteelen inde Ne-
derlanden soude conuen behouden / maer
egheenssins niet / sonder dese verseker-
hept. Niettegenstaende datmen het ver-
erck der Spaignaerden dooz mit heest
soegelaten / ten tijde vande seductie van
de Provincien van Arthois / Penegouwe
ende

LL

Brief.

Oock is het exempel van de Pa-
cificatie van Ghent noch van
soo verlicher date / datmen het geen-
sins en behoort te vergeten / om sich
in perijckel te stellen / dat het hups
dwelck nu in goeden doen is / soude
hier namaels by gebreck van goede
toelicht / wederomme buyl ende
onsuyner ghemaecht werden / dooz
het middel der wtghewekene ende
alle andere ketters van andere lan-
den / die wt crachte van de alghe-
meene commercie ende hantearinge /
die dooz de Wyde soude weder op-
gherecht werden / hare huyssen sou-
den weder conuen bewoonen / ofte
anderlins alhier comen verkeeren /
waer dooz men ten laetsten de eue-
niet de andere soude verliesen.

Her welcke lichtelijck geschieden
soude / ten ware saecke datmen daer

Brief.

Mier niet op de andere MM.
manere. Ende ick en ben al-
leene van dit ghevoelen niet / maer
vele andere sijn van der selber me-
ninge die het oock wel verstaen.

Want aengaende de verstantige
ende die goet Catholich sijn / hoewel
niet seer Spaensch gesint: Sy hou-
den nochtans vooz een cleyn pynel-
paed

ende andere/ dewijle zyaacht dat de her-
renichde Nederlanden / die zy schelden
dooz enckele Ketterers / en daer toemarch-
tich / seer trottsich/ hoomoedich en stout
sulcken beneficie onwaerdich soude zyn/
teghen de welcke zy der halven verstaen/
hen so seere te versekeren / dat alle vrome
patriotten dooz vrese hen daer wt sou-
den verrecken / ende haerlieder vader-
lant verlaten/ gelijk een groote menich-
te van Walen ende andere vrome ende
goede luyden/ daer-ouer kuyte ghesdu-
terde Provincien vertrouwe zyn / die he
so ober dese zijde/ als in Engelst/ Schot-
lat en andere landen onthoude / daerme-
de dat sy dit potact schynen te boven ge-
comen te zyn/ (daerop sy he beroemen)
dat zy tracterende de vooz3 particuliere
seductie alleene te doene hebben ghesadt
met luyden die geheel Catholick waren
erhalten alle vrome Nederlanders hen
wel hebben toe te sien/ ende met een man-
nelijck ghenoot hyn vaderlandt/ vrou-
wen/ kinderen/ bloet ende goeden vooz te
staen/ dewijle het best is hem aen een an-
der te spiegelē.

heel Catholisch waren/ ende eenen sulcken groetwel vande Ketterrye had-
den / almen immermer hadde contien ghewenschen / welck is ontwij-
felijck een stock ende steunsel daermen by op leunen mach: Maer nu daer
het alleen ende enckel Ketterers zyn daermen mede te doene heeft / en deselms
noch machtych ende seer trottsich/ hoomoedich ende stout geworden / dooz
de vooz3ghe prosperiteyten dese ghesadt hebben / Ofte het gheraden zy op
deselue sich te vertrouwen / ende soo seer ende met sulck verlaughen nae
ren epnde vander Oozloghe te staen / daermen daer teghen nie en soude de
schuld-plicht willen achten diemen den goede Catholiqueen schuldirch is/
vyn hem alle sekerheyt te geben/ die doch in grooten ghetale zyn / ende des
welcke men gehouden is te bewaren/ loomen aen het voozmenelijckste van
zijne schuldighē plicht nie en wil ontbreken : Dat gevaick andere te vooz3
deelen.

Want aengaende my: ick en cans niet begriffen / ende wil liever mijn
leben lanck [bedelen] dan dat ick my soude raedt ofte advies gheben ober
een saecke/ welcke mijns bedunckens een openbaer perijckel mochte ver-
vozaecken aen de Religie die nu (Godt heb loff) in goeden doene is.

Hier

15
pael dat de Spaignaerden hier blij-
ven by tghene dat daer aen gelegen
is. dat men dat ander perijckel ont-
gaen mach.

Ende so yemant daerop segt dat
het verrecken van vromde Pacien/
diemen ten tijde vande Reconcilia-
tie vande Provincien Artots/ Vene-
gouw ende Rijssel toeliere/ wel nut
was/ ende nademael die Provincien
alleene sulcks wel weerdich waren/
dat het selbe nu niet meerder redenē
behoort in dese alghemeene Pacifi-
cacie ghegint te werden / dooz de
welcke men de inheemliche Ooz-
ghe gheheerlich ten opre vringhen
ran/ welke is een vooz3deel dat vele
meer te achten ware / loe het conde
gelucken/ dan het ander dat van de
andere Pacificacie gheresen is.

Daerop valt te bedencken dat wy
in ghene particuliere Reconciliatie
te doen hadden niet lieden die ghe-

NN.

Gloſe.

Hier wordt openlijck te kennen ge-
gheben / de Spaenſche intentie te
zyn / ſoo meentige dupſent menſchen / die
huyt haren Vaderlande (te weten de ge-
ſeduceerde ende andere Provincien onder
ſijne ſubiectie wefende) om hare conſen-
tie willeſijn dinalende / ende van haere
goederen berooft / ten eentwighen vagen /
ſonder de minſte hoope van reſtitutie
huyt haerlieder Vaderlant / ende goeden
te houden / ende ghelijcke Tyrannie over
de vereenichde Provincien te exerceren /
(daer doorren Godt Almachtich alle vzo-
one Partortten behoeden wil) want ſy en
derſtaen niet / yet toe te geben / dan tgene
dat hun duncken ſal / dat ſy niet en ſullen
kunnen voozby gaen / oft ſy ſouden moe-
ſten openbaren hen quaet en valsche opſet /
ſtreckende tot der Landen rebine / ende
grondbelijck verberff. het welcke ſy bedet-
telijck noemen (nade ghelegheſcheit der
ſaken) aſkrende dat het der Spaegnaer-
den rene lehrre doot ſoude welen / ſo ver-
te men de verdryben vzoome luyden / we-
derom haren vaders-lande / ende het ge-
not van heure goederen ſoude toelaten /
ende ghedooogen / ten welcken aenhen beſe
conſideratie met ten efficacie by verhael
oſte reperia alhier wort voozghyſtelt.

oft accoozt aen te gaen / in gheenderley wyſe behoort yet toe te gheben / oſt
met eenighe dobbelheyt om te gaen.

Ende indi n dat na de ghelegheſcheit der ſaecten immerſ noodich be-
bonden wert darmen met hun alſulcken Wede aengae / ende met eenighe
perſoonen vooz de vingeren ſie dat ſu'er gheſchiede binnen hare muere /
ſo dat ſy het vooz haer ſelven houdē. Want darmenſe herwaerts ober ſou-
de willen brenghen / ſoude een doot welen : Zae ick legghet noch eenmael /
op dat ick het dies te beter verclaere / om dat het my dunckt een ſaecte te
welen die de pynne wert is.

OO

Gloſe

De Spaignaers rekenende de beree-
nichde Niderlanden vooz hem ver-
lozen / ende dat ſy die niet ghewelt niet en
can

Brief.

So verre als deſe verch andelinghe
van Wede voortgaet / het is vo o z
ſeker dat de Rebellien beneffen s het
vertreck der vzeemde Partien ſullen
noch dupſent andere onbehoorlicke
dinghen opſtchen / belanghende de
Religie ende de Conincklycke ghe-
hoozſaemheyt / waer op het eerſte
dat my v o o z valdt is vanden ſelven
aert / als tgene dat hier boven aen-
geroert is / te weten ten aenſien van
de gebreckelijckhyden darſe de Re-
bellen vooz haer ſelven moghen op-
ſtchen willen / t ſy tot haer geluck oft
ongheluck / maer hier entuſſchen dat
ſy ons het onſe geheel NN. ende on-
aengheroert laten / ſonder te willen
dat wy haer ſwachheden deelach-
tich werden / want ſy doſh gheens
billicke oorſake daer toe en hebben.
Ende het is een Hooft punt mynes
bedunckens / in het welcke men aen
onſer luyden / der geemen ſegh ick die
wy hier ghereconſilieert / ende ghe-
hoozſaem ſyn / ende geenen noot en
hebben van eenigen nieuwen Wede

Brief.

Doch ſoo vele aengae het ſant
dat ſy aldaer beſietten / daer op
vale te bemerkken / dat het gantsche
Lant

zan reducereen / *metendeert de selve den*
Wrede hoop te stellen / om daer dooze be-
hendichlijck eenen voet daer inne weder-
om te vercrigghen / maer ick hoope / ende
bersekere my dooz die ghenade des Hee-
ren / dat de Heeren Staten vande selve
Reederlanden / hem dat bondel in tijds
fullen intrechen / ende syne listighe pra-
ctijcken boozbouwten ende affnijden / son-
der inden Lande te admitteren / veele
wepniger ghehoorz te ghestaden de geene
van wat authoriteyt / qualiteyt / oft con-
ditie die souden moghen wesen / ofte van
wien buyt gefouden / die totte handelinge
van sulcken Wrede / eenigen last / commissie
oft bevel souden pretenderē te hebben /
hen boozbeelbende (gelijck het oock inder
waerheyt is) datter egheen rechte Wrede
boorz den Lande en is te hoopen / nach te
treffen dan in sulcke victorie / daer dooze
de Spaignaerden / met het Spaensche
Goubernement / buyt alle de Reederlan-
den gebzeven en gehonden .mogen woz-
den / het welcke den Almoghenden God
seer coets wil verleenen.

Ende als men met alle menschelijcke middelen ghearbeuydet sal hebben /
 om het accoozt ten minsten nadeel te maecken / als het immermeer mo-
 ghelijck is: Soo dunckt my dat men boorz soos vele als de Politische aen-
 merckinghe van den staet belangt / voldaren sal hebben.

FP

Glofe.

Hier can men sien / de listige Spaen-
 sche Raerlagghen / selffs op de hooft-
 stucke vande handelinge: mitsgaders der
 selber diepe consideratien / ende redenen /
 waerom sy soo wel in d'een / als d'andere
 gedencken hen te mogen gelaten / als oft
 sy wat souden willen toegeben / daer inne
 verustende dat sy alles boorz gewin reke-
 nen / daer sy den voet doorz sulcken middel
 souden comen in crigghen / latende violen
 boorz de reste zorgē / (als men segt) ten min-
 sten / dat sy den Conincklijcken naem als
 noch alhier mogē behoude / daer mede sy
 ber-

Lant verlozen OO. is / so wel in tge-
 ne dat de oeffeninge der Religie / als
 in tghene dat de ghehoorzsaemheyt
 des Coninck aengaet / sonder dat wy
 aldaer eenen voet behoude hebben /
 zy in het eene oft in het andere.

Het welcke zijnde warachtich / oft
 dat lant wtneemende seer quaet om
 in te nemen: Ja datter soo veel min-
 der hope is van dat werck / dan van
 eenich ander als het inwinnen van
 een lant / dat men niet en heeft / swaer-
 der is / dan het ghenieten van t'gene
 dat men heeft / so schijnt dat hoe wey-
 nich men hier van bekommen can /
 het sal alrijt soo veel gewonnen zijn:
 Gemerckt oock dat int winnen al-
 rijt boorzdeel gheleghen is / ende hoe
 vele datter ghecoeter hebbe / het noch
 al goeden rooyt comt te staen / so en
 behooren wy sulcx vā ons niet af te
 wysen / wāneer het ter handē comt.

PP

Brief.

Ende hoewel ick niet bequaem
 en ben om te oordeelen / oft het
 selve oock plaetse grijpen sal / aen-
 gaende de consciencie / en dat ick my
 wil ghedragen tot den gheenen dien
 sulcx aengaet / nochtans volghende
 het gemeen verstant / soo laet ick my
 duncken dat wy noch in desen deels
 oock geen verlies en sullen doen.

In het landt dat de Rebellien be-
 sitten is / ontwijfelijck de Catholic-
 sche exercitie / ende hen Coninckliche

①

aen-

berhoopen / allenstiens hen booznemen
t'onderbouwen.

booz sekerer segghen / dat albaer onder de Sectarissen eenen grooten
hoop pp. Catholijcken overgebleven sijn / welske (indien zy sulcx sijn) wel
te gelooven is / dat sy de schuldige plicht (welck sy den Coninck die hun al-
len van God gegeven is / noch schuldich zijn te dragen) niet en hebben ver-
geten. Indien dit nu also sy / het is seker dat dese niet der tijt sullen vergaen
ende niet het aencomen van nieuws / die van kintswiege af tot ketters wor-
den opghetogen / ende noyt en hoor den wat Coninck is / het samen int leste
daer toe gebracht sal werden dat des Coninck memorie heel vergeten zijn-
de / in het zelve Land niet over sal blijven dan enckel ketterijen.

☪ Glose.

Hier worden verclaert de twee ordi-
naris middelen / die sy gemeynt sijn /
in de vereenichde Landen te gebruiken /
om de selve onder hare subiectie te bren-
gen / namentlich booz het eerste / booz het
stelen vande Overicheyt naer haer hant /
ghelijck sy in alle de steden doen / die onder
hare subiectie zijn / ende booz het tweede /
booz de Geestelijcheyt / achtende dat dese
twee also tsamen ingespannen wesen
elck om tseerste souden ar beyden / om de
Landen / weder om op dan ouden voet te
mogen brengen. Nu laet ich alle verstan-
dicheit oozdeelen / oft sy niet lichtelick tot
hare booznemen en souden comen / en
de vande ghereformeerde Kelgie / in seer
sozten tijt ghehoelich wt te drijven / mis-
gaders alienenwicheit in te voeren / die
haer lusten / oft gelieven souden ofte met
opentlijck ghewelt / booz het middel der
Garnisonen / die sy aende hant souden hebben / oft soo sy dochten dat sulcx te segg-
enke soude wesen / booz de Magistraten ende andere van hare ghesintheit / die sy
de Wozgerie selver sulcx versochte / ghelijck ghebleken is / dat de Walen seer roys-
nade seductie vande Wallische Provincien directelick teghen den steun van haer-
lieder Tractaet / versocht hebben dat de Spatnaers wederomme int Land mocht-
ten comen: Die van Antwerpen / dat het Castiel weder soude werden opghericht:
De steden van Vlaenderen hebben den Coninck van Spaignen omslaghen vande
conducie daerby den Ingheseten was toegheseght de Dyphert van haerlieder con-
suetudie: Die van Camerick hebben versocht dat sy van haeres Bisschops tijdelike
iurisdictione bezyt wesen / onder den Coninck van Spaignen mochten wesen / ende
alle

☪ Brief.

Dier nu ter contrarien / indien
wy pooghen eenen voet daer-
inne ten alderveersten te krijghen / hoe
weynich het oock wesen mach / men
daer booz de Catholijcken die des
noch zijn / sal behoude / ende niet een-
nen ooc de affectie die sy hebben tot
enen Coninck / en men sal de deuce
met eenen open houdē / RR. om met
Predicacien ende andere neerstiche-
den / ende goede exempelē / van we-
gen der geesteliche persoonen / ende
booz behendicheden ende sochbul-
dicheden van wegen der werelliche
ke Officieren / altyt van dage te da-
ghe wat te winnen / ende soo in het
sene als in het andere toe te nemen.

alle die van Benegoy ende sommighe in Vlaenderen/dat het Privilegie van in geene consistacie der goederen te moghen vallen / in cas van selighe geen plaetse en soude grijpen/Beslypen dat zy oock andersins de Jesuiten ende andere Diechvaderen souden belasten de consciencien der goede luyden daermede te beswaren / om also ten eenen woghe ofte ten anderen haren tyzannigen moerwille ten effecte te brengen: En soo daer yemandt hare schalckheyt ghewaer wordende / daerinne wederstant soude willen doen/ dien souden zy vooz sulperc houden/ als sauoziserende den Betteren en wt alle Ageringhe houden/ jae soo veel spels maecken/ dat sy van selfs vuyt den Lande souden vertrecken/ghegheymen inde vooz geseducerde Proviucien ghesien heeft/ oock dat sulcke datelijck ghebaanen ende ghepposcribeert sijn gelwozen daer voozen ons Godt almachtich wil behoeden.

RR

Glose.

Hier staet oock te setten dat den Spaignaert alles voozgronbet en niet scherpsinnicheyt penerceert/daerinne hy eenighe hoope vermeeynt te mogen nemen/ om tot zyn vernieren te comen/ hoe wepnighe apparentie dat daer toe oock schijnt te wesen: Dan gaet subtylic ongheroert hier voozby/ dat de Nederlanden tot het aennemen der wapenen vooz zyne tyzannige Ageringhe gedwongen sijn gheweest. (het welck alhier op roer wort ghenoeint/) werten de dat de conclusie wt sulcken voozstel hem in desen valsch soude vallen/ ten aensien dat (God loff) de vereenichde Nederlanden alsnu hebben eene vppwillighe Ageringhe/ naer der selber gherechticheden en Privilegien/die ick hoope dat zy sulken bligven behouden/tot ruste ende eentchept vande selve/mitsgaders vernijdinge van al sulcken op roer daer op gheloert wordt.

SS

Glose.

Alet ghene dat de Landen opt ghepyschet hebben / dat was dat zy in hare Rechten/ende Privilegien mochten blijven/ende nae de selve gherichtet werden/ soo in saken van Achtighe/als andersins/en dewijle men hun niet allen reecht ende iustitie maer oock audientie geweygert heeft/tae datmen de supplicacien/en Embassaten die tot dien eynde ghedaen ende gesonden sijn/vooz rebellicheit gecondemneert heeft/Verhalven ende dat andersins oock de vereenichde Nederlanden tzedert noch beter de Spaensche

Gaedt

RR

Brief.

Vant de oproeren plegghen eben alsoo te vergaen gheelijck als zy ghecomen sijn / met der tijt. ende als men gebuldicheyt/patience ende behendicheyt gebruyckt/ na de ghelegentheyt der saecten/ en schijnt dat het beter ware datmen de ooge daerop sloech (dewijle men doch anders niet en verniacht) dan datmen het alles liet verlozen gaen.

Brief.

Soo vele als aengaet datmen yet soude tot onsen voozde. I conuen bespreken / so wanneer men in communicatie treden sal: Ick achte datmen de versterkinghe daer van behoort wt te stellen teghen den tijt so wanneer het aen het nypen comen sal/want alsdan salmeder seker van comen oordeelen. Ende soomen te voozen daerinne yet sien mach / het is vele eer te dencke/dat gelijckmen Genoech verstaet dat de Rebellen en

D g

Iet.

Maect/ en desselvs archifstige practischen ende moozdadich voornemen streckende toe haer lieber verberff ende ruine/ hebbē leeren kennen / soo en sijn de selve Neder- landen niet meer gesint/ met eenen sulckē aert van volck te handelen/ om alle de werelt tot spot te worden/ ende hnn ende heuren kinderen een ewwich berou/ ende leetwesen van hare sechticheyt na te la- zen/ sulcx dat zy hen te vergeeffs quellen/ hoe dat zy de twee principaelste hoof- stücken/aengaende de religie en des Co- ninckx gehoorsaemheyt sullen mogen ver- ghelijcken.

ghelijcken want my dunckt dat boozts aengaende het oberighe/ men het alles soude tot boozdeel moghen rekenen.

II. Glose.

DIt is noch eenen andere treck/booz- den welken zy de Spaignaerts meppen inde Nederlanden te houden: Namelijck onder het decksel vanden Keych in Franckrijcke/ den welken sy souden moghen boeden/ ende onderhou- den/ naer haer wil ende goet ghelieven/ om alsoo consequentelijck de Nederlanden daer dooz te brenghen in der Spaignaerden subiecte: wesen de derhalven het opsedt der Spaignaerden gheheel con- tractie van de rekeninghe der Heeren Stra- ten / die de verseheringhe vande Neder- landen daer inne achten te berusten/ dat die onder hare Keeringhe met Franck- rijcke/ Enghelant ende andere heere na- bueren woegen blijven in rene ghedueri- ghe Wyde/ ende der selver assistentie ghe- nieten/ tegen de Spaignaerden ende der selver aenhangeren.

Den/ ende dat zy thoonden de middelen die zy hebben om sulcx te weghete brenghen/ het soude noch een saecke zyt om daer na te luyfkeren.

Maer datmen op de andere wyse boozlaet/ dat de cracht van uwer Majesteit buyt de Landen ghenomen worde/ ende den byant middelen ghege-

betteren hooverdich ghetworden zijn ende in gheener manieren toe vrese te brenghen/ dat zy ons selve meer sullen epstchen ss. ende niet te vreden zijn datmen hun wernich ghebe/ ofte dinghen die van minder ghewichticheyt zijn als wederghe- vinghe van goederen ende andere diergelijcke dingen. Ick wenschede slechts datmē middel conde vinden om de twee principaelste hoofstuc- ken/aengaende de Religie/ ende des Coninckx ghehoorsaemheyt te ver-

II. Brief.

Het is een onredelische saecke datmen wil spreken van de Spaignaerts ende andere vreemde Crychsluyden te doen verrecken/ daer den Crych tusschen uwe Ma- ende Franckrijck ende Enghelant aenghevanghen is.

Ende dese reden is soo sterck dat- ter niet en valt op te seggen/ gelijck als het de Rebellen selver bekenmen moeten/ naedemael zy ten desen op- sien sich bieden ende sterc maecken te weghe te sullen brenghen/ dat de oorloghe tusschen alle dese Neder- landen ende de voorghenoemde by- anden sal ophouden.

Indien zy int ghemeene seydē tusschen uwe Ma- ende hare byan-

ghegeven/ om zijne wapenen teghen uwe Ma. sonder eenich achterbenc-
ken oft vyele van onse Sweerden te moghen ghebruycken.

Beneffens noch dat het een volck is / die soo haest als sy souden sien dat
wy aen dese zijde bloot waren / ende verre van het laecken om ons weder-
omme te kleeden / sy souden waerschijnlijk cleyn werck maecken van te
breken al wat sy beloofte hadden. Soo is het doch in sich selven een viedin-
ghe die vol argheleit is ende schalckhepts teken moet.

Belanghende een Bestant te maken midler wyle datmen van Dede
handelt / en is oock gantschelijck niet gheraden. Ende en helpt daer toe
niet datmen segghe datmen de Dede niet gherusticheyt ende stilheyt be-
hoort te verhandelen / want daer teghen staet te oberwegen dat de Inghe-
letenen van deser zijde / hoe wepnich tijds dat sy sonder oorloghe soudent
wesen / soo soudent sy haer terkonts daer op ghewinnen / soo datmen te we-
deromme qualijck soude tot den Crijsch comen brenghen / waer wt soude
ontstaen dat wy ghenooftaecht soudent worden om ten lesten eene Dede te
maecken haedanige dat sy wesen mochte / t welc is een artijckel dat groot-
telic te bemerken staet.

Men mach oock dit daerop segghen / als dat de macht van volcke die so
veel cost te onderhouden / ende de welcke men niet en mach abdanken eer-
men siet waer het verhandelen wendent sal soude cap ende coeuele vertee-
ren sonder eenich nut te schaffen.

Doch eventwel soude dit noch van cleenent aensien wesen / ten waere dae
sy niet eenen wilden oock Danchelijck in het Bestant begripen / want als
wy enmers aldaer soudent moghen oorloghe voeren / en sonder geen volck
te vele zijn dan al daer is. Ende als men aldaer by een boegen mochte /
so wel mochten sy aldaer den cost winnen / als wesen de in andere plaecten
verdroopt oft verdepl.

VV

Glose

Brief.

Mercht hier dat het besteck van hare
Dedehandel / is alleen om dat sy
haren adem soudent mogen verhael / ende
dies te verre hare aenslaghen vervolghen /
daeromme soo wie hem laet voortstaen /
dat sy immermeer pet sullen toegheben /
anders dan tot haer eyge nut ende booz-
deel / die mach hier wt leeren hoe sy hem
seluen misreken.

Op dat poinct van het Bestant
nochtmen oock dat bemerc-
ken / beneffens t ghene dat verhaelt
is: Te weten oft het gheraden ware
niet de Rebellen in een Bestant te
treden / so verte als de Dedehandel
niet gherocktet en worde / ghelijck
me niet andere ordinairse vanden
gewoonlijck is te doen / op eenen se-

keren rijt / ende seker bestemde boozwaerden ende bespoken / en niet seker-

D in

heps

hept te gheben / als dat wy van wegghen der onkosten den adem VV. mochte verhaelen.

Dwe Maestreyt is wijs ende verstandich: Want dat te dese dinghen so int besonder verhaele / daer toe beweecht my den puer die ick tot haren dienst hebbe.

AAA Glose.

Hierop staet sonderlinghe te leeten / want het is niet cozte woorden geseght / dat den Spaignaert verstaet dat men totten Dredhandel niet en behoort te haesten / ouermits hy zijne bandē noch niet vast en heeft / ende dat de Keyserslycke Ma. de Cheur-sursten / Fursten en andere Stenden des Ryck wel gesach inden Dred-handel soude toeghestaen worden / indien zy van Toledo quamen / dat is indien zy Spaignaerts wāē / ofte met resolucie vanden Spaenschen Raedt quame / maer anders niet. Den hoogstghebozen allergenadichsten Keysers / ende de Duytsche Vorste connen alhier claerlyck sien wat hun de Spaignaerts toehertrouwen / ende datmen haren naem / titel ende intercessie ghebruycken / Jaemisbruycken wil / alleen om dese Nederlanden onder een ewich jock te brengen / ende van de Duytsche Partie / (daer mede zy ghemeynschap van sprake / van conditien ende van oude wetten / herkommen / ende vele vsancien hebben) geheelyck af te snijden en te scheyden. Oft dit nu hare Keyserslycke Ma. ende den Cheur ende Vorsten des Ryck loffelijc / eere / genoech / ende nut sal wesen / geve ick hare wāsheden en hooghe verstanden te bedencken. So vele ist dat zy hier wt. ende wte. voorgegaende Dred-handelinge (daer tūne zy tot Intercessours ende middelaers ghebruyck zyn gheweest) merckelijc connen tasten / dat sy niet hare intercessien byde Spaignaerts ghenen danck noch eere en sullen behalen / ende de gebuierde Provincien geen nut noch voordeel con

AAA Brief.

Aengaende de haesticheyt die den Keysers op dit stuck vande Dredhandel is ghebruyckende / en is tot noch toe niet belonders / oft van gewichte / tot myner kennisse ghecomen / alles heb ick wt enen brief gemerckt / dien hy dese voorszeden dinghen schreef / dat sijn voornemen is / dat syne Gedeputeerde souden middelaers ofte rechters welen van den Dredhandel.

Doozwaer so ick saege dat zy van Toledo ghesonden werden / ick soude geleerne laten ghewerden / maer nademael sy Duytsche sullen wesen / die na dat ick my laet voorszeden daer op aenthouden sullen dat wtwe Ma. in dese Landen niet Spaignaerden niet ghewapent en blybe / ick houde het voor een saechte die sochlyck is / ende qualijck verlekert.

Ich ben langhe gheweest in mijn schrijven : want ick bekenne dat ick vande gheene niet en ben / die medewynich woorden beel connen seggen : si dat ick de historie vanden beginne hebbe aenghevangen / dat is geschiet op dat ick my beter mochte te verstaen geven. Gode wil wtwe Maestreyt beschutten ende beschermen.

Gheschrieben tot Brussel den le. Den

een boen. Soo dat te verhoopen is / dat
by hoochst-gedachte Keys. Mar. Chur
ende Fursten/ ende andere Stenden des
Rijck / op de saecke naerder gheledt sal
worden / ende ghene oorsaecke gheghe-
ven dat sulcke schoone Provincien van
ieder Duytslant / in een soodanighe elen-
de ende jammer door hare toedoen sou-
den vallen/ ende daer toe ghebracht wer-
den/ dat zy moezghen oft overmoezghen tot een brugge mochten dienen / om over de
selve heel Duytslandt te overvallen / ende onder het Spaensche yock eyndelijck te
brzenghen. Daer hun/ende ons allen de ghenadighe Godt van behoeden wil. Wien
zy lof ende prijs in aller ewicheyt/ Amen.

ken Mey 1595. Ende onder was
geteyckent/ Iohan Baptista de Tassis:
Ende het opschrift was aenden
Coninck onsen Heere/ Ende daer
onder/ in handen van Don Martin
de Idiaques, zijn Secretaris in saec-
ken van State.

Erraten.

INde voorredé. paige 2. inde 21. regel, voor soo, leest, doe.
Inde eerste paige, van dé brief, leest voor contité, conditien,
in't Translaet, pag. 3. indé lesten regel, voor kenné leest, com-
mé. Inde pag. C. iij. inde Glose KK. leest, om dat d' eenicheyt.
inde 14 pag. inde 3. regel, leest Pacificatie, inde 17. pag. inden
lesten regel, leest het Coninckrijck. Inden Titel leest be-
droch voor beroch.

DE Heeren Staten generael der Vereenigde Nederlanden hebben gesi-
confenteert by gheoorloogte Albrecht Hendrickz. Harroy Ordinari-
Scrijver/ dat hy sal moeghen drucken/ tegenwoordighen Prieff gheset-
glose daer op. Verbidende alken Scrijver in dese vereenigde Nederlanden de selue
na te drucken ofte doen drucken/ ofte elken gedrukt in dese landen te versuypen
op de verbeurte van hondert Carolus Gulden/ ende daer en bouwen te verben-
ven alle sulcke ingedrukte exemplaren/ als berden blijck by de brieven Aong.
Orlooy hem daer van verbeent. Datum in Crauenhage Dey vijft
februarij. 1596.

Oudertickent C. Aerssen.